

Gods Geschenk

Dr. Maarten Luther – Johannes 3:16

Liturgie:

Psalm 98:2,4

Psalm 123:1

Lezen Johannes 3:1-21

Psalm 89:2,3,7

Lofzang van Zacharias: 1

Psalm 118:13

Gemeente, is er iets in de wereld wat de naam Zaligmaker zou kunnen dragen buiten Jezus? Nee, al zou ik alles tot voorbeeld nemen, ook het kostbaarste en allerbeste wat in de wereld te vinden is, dan zou het toch de naam ‘Zaligmaker’ niet kunnen dragen.

Ik moet met mijn zonde niet naar schepselen gaan om verlost te worden!

Nee, zon, maan en sterren, alle schepselen samen, hun artsen, geleerden en machtigen kunnen mij niet verlossen. Wanneer ik sterf, zie ik niets dan enkel donkerheid en duisternis; en toch blijft dit lichtende Woord voor mijn ogen: *‘voor u is heden de Zaligmaker geboren’*, en dat licht vervult hemel en aarde.

Deze Zaligmaker zal mij verlossen als alles mij verlaat. Zo groot moet in mijn ogen dat licht worden (namelijk dat Hij mijn Zaligmaker is) dat ik kan zeggen: Lieve Maria, u hebt dit Kindje niet alleen voor uzelf gebaard – u bent wel Zijn moeder, u kan het in uw armen dragen en in doeken wikkelen en het uit de kribbe nemen en er weer inleggen. Maar toch is dit Kind óók voor mij geboren, want Christus zegt:

Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe (Johannes 3:16).

De engel had gepreekt tot de herders: *Ik verkondig u grote blijdschap, want voor u is heden de Zaligmaker geboren* (vgl. Lukas 2:10 vv). Deze heerlijke prediking zal voortaan altijd doorgaan, tot aan het einde van de wereld.

U moet daarom goed opletten, want hier ziet u dat de lieve engelen onze vrienden geworden zijn. Met deze blijde boodschap zijn ze gekomen en ze hebben gezegd dat wij, voortaan niet meer behoeven te vrezen, omdat dit Kind geboren is, dat onze Zaligmaker zal zijn. In de preek van de engelen hoort u dat dit Kind *ons* tot Heiland geboren is.

Aan dit Kind – de allerhoogste Schat – is niets anders dan vreugde en blijdschap te beleven. Waar dit Kind is, daarheen kijken alle engelen en God Zelf! Deze Schat ligt niet alleen in de schoot van Maria, maar ook in mijn en uw schoot, want de boodschap is dat Hij *u* heden geboren is. Wie nu dit hoort en toch niet vrolijk wordt – of deze Heiland laat gaan en een andere zoekt – die heeft verdiend dat de donder hem negen ellen onder de grond zou slaan. O, dat God Zelf deze engelenpreek in onze harten wil spreken en schrijven, opdat deze Heiland ons werkelijk troost en wij door Hem dood en duivel overwinnen mogen.

Christus heeft een reine, onschuldige, heilige geboorte. Alle andere mensen echter hebben een onreine, zondige en verdoemelijke geboorte. Zo zegt David het in de Psalmen: *Zie, ik ben in zonde ontvangen in het lichaam van mijn moeder en in zonden ben ik ook geboren.*

Die zo geboren zijn, kunnen niet gered worden dan alleen door de reine geboorte van Christus.

Nu kan Christus' geboorte ons niet op een lichamelijk wijze geschonken worden, dit zou ons ook niet nuttig zijn. De geboorte van Christus wordt ons alleen op een geestelijke wijze door het Woord geschonken. De engel verkondigt dit *'u is heden de Zaligmaker geboren'*, opdat allen die dit zeker geloven, deze geboorte als hun eigen geboorte ontvangen. En hun eigen onreine geboorte kan hen nu geen schade meer doen.

Zo moeten wij gezuiverd worden van onze eigen ellendige geboorte uit Adam. Daarom heeft Christus geboren willen worden, opdat wij door Hem opnieuw geboren zouden worden, zoals Johannes leert: *u moet opnieuw geboren worden.*

En dat geschiedt door het geloof, of zoals Jakobus zegt: *Naar Zijn wil heeft Hij ons gebaard door het Woord der waarheid.*

Laten we dan de Heere bidden: 'O, Heere, neem onze geboorte van ons en dompel die onder in Uw geboorte en schenk ons de Uwe, zodat we daarin rein en nieuw worden, alsof het onze eigen geboorte was.'

U is heden geboren de Zaligmaker. Wie hieraan twijfelt, is geen christen. Dit is de troost en overvloeiende goedheid van God dat je jezelf (als je dit gelooft) vanwege deze Schat mag beroemen, dat Maria je echte moeder is, Christus je Broeder en God je hemelse Vader. Want dit is waar en echt gebeurd, voor allen die geloven! Dit is de grond- en hoofdler van het hele Evangelie, voordat je de leer van de goede werken eruit mag nemen. Christus moet eerst en voor alle dingen de onze worden en wij de Zijne, voordat we onze handen uitstrekken naar de werken.

Dit alles kan echter alleen geschieden door het geloof. Want dan leer je het Evangelie goed verstaan en op de juiste wijze begrijpen. Als je Christus op de goede manier kent, wordt je geweten vrolijk, vrij en vol vrede. Daaruit ontstaat de echte liefde en dank tot God, omdat Hij ons deze alles-te-boven-gaande goedheid en genade om niet, uit vrije genade in Christus geschonken heeft. Dan alleen worden wij – zoals ik u al dikwijls gezegd heb – in leven en sterven van harte gewillig en bereid om alles te doen, te laten en te lijden naar Gods welbehagen.

Wanneer zouden we nu het echte voordeel en de vrucht van deze preek van de engel hebben? Als een mens vanwege dit Kind al het andere kon vergeten en al dat andere alle glans en schijn zou verliezen (of het nu geld of bezit, macht of eer was). Dan moeten we zó het andere verliezen en vergeten, dat we vanwege dit Kind alles verachten wat op aarde is. En als we dat doen, zullen de hemel met zijn sterren en de aarde met al haar macht en al haar schatten voor ons tot niets worden.

Dan zouden we de vrucht van deze engelenpreek hebben! Zover moet het voor ons komen – om het maar kort te zeggen – dat alles duisternis wordt en dat we niets anders weten dan

deze preek van de engel: *Ik verkondig u grote blijdschap, want voor u is heden de Zaligmaker geboren.*

Dit vinden we ook terug in de tekst van deze morgen. Laten we nu in het kort de woorden van Christus uit dit Evangelie overdenken, vanuit Johannes 3:16:

Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.

Dit Evangelie is een van de heerlijkste preken die u in het hele Nieuwe Testament kunt vinden. Eigenlijk moest dit Evangelie – als dat mogelijk was – met gouden letters in onze harten geschreven staan. Iedere christen moest in ieder geval deze tekst uit het hoofd kennen en alle dagen één keer in gedachten opzeggen. Op die manier zouden wij er helemaal mee bekend worden en deze woorden beter leren verstaan.

Want het zijn woorden waardoor een bedroefd hart vrolijk en een dood mens weer levend gemaakt wordt – tenminste als u deze woorden in het geloof aangrijpt. Het is helaas niet mogelijk deze heerlijke prediking in woorden uit te drukken. Daarom willen wij God ernstig bidden dat Hij door Zijn Heilige Geest deze woorden beter in ons hart verklaart dan wij erover kunnen spreken. Ja, dat Hij deze woorden zo vol licht en vuur maakt, dat we er troost en vrede van mogen ontvangen. Amen!

Kort gezegd is dit de inhoud van deze heerlijke en troostvolle prediking: God heeft de wereld zo ontzaglijk liefgehad dat Hij Zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven, opdat wij, zondige mensen die we zijn, niet sterven, maar het eeuwige leven zullen hebben. Het is alsof Christus, onze lieve Heere, wilde zeggen: ‘Kijk nu toch, o mens, Ik zal je een schilderij laten zien: dáár zie je de Gever, dáár de ontvanger en dáár het Geschenk, bovendien laat Ik je zien dat de vrucht en voordeel van dit Geschenk zó groot is dat er geen woorden genoeg zijn om het uit te spreken.’

We gaan daarom vanmorgen kijken naar aanleiding van de tekst naar

- 1. De Gever van het Geschenk**
- 2. Het Geschenk zelf**
- 3. De ontvanger**
- 4. De bedoeling van het Geschenk**

1. De Gever van het Geschenk

Laten we in de eerste plaats naar de Gever kijken. Hier is geen sprake van keizers of koningen of andere mensen, die in deze wereld hoog in aanzien staan. Er is alleen sprake van God Zelf! Van Hem, Die onbegrijpelijk en almachtig is. Van die God, die door Zijn Woord alles heeft geschapen en onderhoudt én alle dingen regeert.

Hij is boven hemel en aarde verheven! Bij Hem vergeleken zijn alle schepselen, hemel en aarde en alles wat daarin is, maar een zandkorreltje. Hij is de Gever van het Geschenk! Men moet Hem inderdaad wel een grote Gever noemen. Op deze manier dat, als we horen dat God iets geeft, wij alle keizers en koningen met al hun macht en naam, terecht voor alleen maar een ‘niets’ zullen houden. Vanwege deze Gever moet ons hart zo groot en vol worden, dat alles wat bestaat en geschapen is, in vergelijking met Hem volledig en

volkomen in het ‘niet’ wegzinkt! Niets kan immers groter en heerlijker genoemd of bedacht worden dan de almachtige God Zelf!

Deze oneindige en onuitsprekelijke God gééft ook op een manier die boven alle verstand verheven is. Want Hij geeft niet als loon of verdienste of vanwege enig recht, maar zoals de woorden luiden *uit liefde!*

Hij is een Gever, die van harte en uit grondeloze Goddelijke liefde geeft. Zoals Christus zegt: ‘God heeft de wereld liefgehad.’ Nu is er onder alle deugden – zoals u wel weet – niet één groter dan de liefde. Wat u liefhebt, daarvoor hebt u graag alles over en stelt u gewillig alles in de waagschaal, zelfs al zou het uw eigen leven kosten. Geduld, kuisheid, matigheid enzovoort zijn ook wel deugden, maar vergeleken met de liefde zijn zij maar gering. De liefde omvat namelijk alle deugden en daaruit moeten alle andere deugden voortkomen.

Wie vroom en rechtschapen is, die doet niemand onrecht en geeft aan ieder het zijne. Waar echter liefde is, daar geeft de mens ook zichzelf helemaal, daar is hij bereid en gewillig om alles te doen, wat u van hem vraagt. Christus zegt hier dat de Heere onze God ons niet Zijn Zoon geeft vanwege enige deugd van *ons*, om verdienste of omdat we er recht op hebben, maar vanwege de grootste deugd: *de liefde*.

Als wij ons deze onpeilbare liefde van Zijn Goddelijk hart voor ogen stellen en van harte geloven dat God de hoogste en grootste Gever is, en bovendien dat Zijn geven voortvloeit uit de hoogste deugd, de liefde, ja, dan moet ons hart toch wel opspringen van vreugde en dan moet alle droefheid verdwijnen.

Let ook op de manier van geven. Dat alles alleen *uit liefde gedaan* wordt, maakt het geschenk nog veel groter en heerlijker. Zoals men wel tegen elkaar zegt: ‘Het is uit liefde gegeven’, als men weet dat het uit een hart vol liefde komt. Als u echter aan de oprechtheid van het hart van de gever twijfelt, dan heeft het geschenk ook niet veel waarde meer. (...)

En nu zegt Christus met duidelijke woorden, dat God ons liefheeft, dus daaraan hoeft u niet te twijfelen. Vanwege die liefde behoren wij nu al Zijn gaven en daden lief te hebben en die op hoge prijs te stellen. In het bijzonder geldt dat wel van de gaven die door Hem zijn ingesteld tot onze zaligheid en tot versterking van ons geloof: de Heilige Doop en het Heilig Avondmaal. Al schijnt het voor de wereld geen waarde te hebben, dan moet het voor ons toch als de hemel en de zaligheid zijn. Deze gaven behoren ons vrolijk en gelukkig te maken, omdat deze uit Vaderlijke liefde voor ons ten goede ingesteld zijn en uitgedeeld worden.

Daarom leert Christus ons hier niet slechts dat Zijn Vader ons *iets* schenken wil, maar Hij zegt er ook bij op welke *manier* God dat schenken wil. Namelijk uit Vaderlijke, Goddelijke liefde!

2. Het Geschenk zelf

De Gever is groot, en het hart waaruit de Gave gekomen is, is ook groot. De Gave Zelf is ook groot en onuitsprekelijk! *Wat* geeft de grote Gever uit Zijn grote Goddelijke hart? Zijn enige Zoon!

Dat is niet een geldstuk, niet een koe of een paard, niet een oog of een oor, niet een hand of een voet, niet een koninkrijk, ja zelfs niet de hemel met zon, maan en sterren, of alle schepselen, maar Hij geeft Zijn *eniggeboren Zoon*, Die zo groot en hoog verheven is als Hijzelf. Die daarom ook te loven en te prijzen is tot in eeuwigheid. Amen.

Dit Geschenk moest louter vuur en licht in onze harten worden, zodat wij nooit meer zouden ophouden van vreugde te dansen en te springen. Want zoals de Gever en Zijn Liefde oneindig en onuitsprekelijk zijn, zo is ook de Gave oneindig en onuitsprekelijk. ‘U geeft Uw enige Zoon! O God, wat heeft Uzelf nog gehouden? U geeft Uzelf en alles wat U hebt met Uw Zoon’, zoals Paulus in de Brief aan de Romeinen zegt: ‘*Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?*’

Het mag zijn wat het wil: duivel of dood, hel of hemel, zonde of gerechtigheid, leven of dood; alles, alles moet het onze zijn, omdat de Zoon in Wie al de volheid Gods woont, als Geschenk en Eigendom aan ons is gegeven.

Wanneer wij dus oprecht geloven en dit verheven Geschenk door het geloof ontvangen en aannemen, dan moeten alle schepselen, ze kunnen goed of kwaad zijn, leven of dood, hemel of hel, ons tot zaligheid dienen. Paulus zegt daarover: *Want alles is uwe. Hetzij Paulus, hetzij Apollos, hetzij Cefas, hetzij de wereld, hetzij leven, hetzij dood, hetzij tegenwoordige, hetzij toekomstige dingen, zij zijn alle uwe. Doch gij zijt van Christus, en Christus is Gods*’ (1 Korinthe 3: 21-23).

Want als wij deze Gave goed willen bezien, moeten wij belijden dat het een Geschenk is dat alles op aarde overtreft. Dan belijden we dat alle schatten van de hele wereld in vergelijking hiermee zijn als één graankorrel bij een berg van goud.

Maar daar komt nu het ellendige ongeloof en die grote en blinde duisternis. Wij *horen* wel over dit verheven Geschenk en over deze grote Schat, maar *geloven* er toch niets van. En daardoor gaan deze troostvolle woorden aan onze oren voorbij, zodat het hart ze toch niet toe-eigent.

Wanneer u bijvoorbeeld een voordelige koop op een kasteel of een mooi huis zou kunnen doen, bent u daarmee zo bezet, dat het wel lijkt alsof uw hele leven van dat aardse goed afhangt. Hier echter, waar verkondigd wordt dat God uit louter liefde Zijn Zoon aan de wereld gegeven heeft, hier zijn wij zo traag en lui dat het zonde en schande is.

Aan wie ligt het dan, dat wij alle gaven en dit Geschenk zo gering achten? Dat wij zulke woorden niet ter harte nemen en er niet voortdurend aan denken?

Dat ligt aan niemand anders dan aan de ellendige duivel. Hij verblindt onze harten zozeer, dat wij deze heerlijke prediking over onze hoofden laten heengaan en ons intussen bekommeren over allerlei tijdelijke zorgen. Daarom heb ik in het begin gezegd dat u alle dagen met deze woorden moet opstaan en naar bed gaan. Daardoor zou het toch een beetje in ons hart doordringen en zouden wij de Heere ook van tijd tot tijd dankzeggen voor deze onuitsprekelijke weldaad. Want hier is alles zo verheven als mogelijk is: de Gever, de liefde en het Geschenk dat ons uit pure liefde gegeven wordt. Niet uit verdienste.

Het wordt zó gegeven, dat het een Gave moet blijven. Het is een Gave die niet geleend of betaald kan worden, een Gift waarvoor u niets geeft en waarvoor u niets anders doet dan de handen ophouden en die u gewillig en gaarne aanneemt.

Maar het is God geklaagd dat er geen harten en handen zijn die dit Geschenk willen aannemen, zoals het ons wordt aangeboden. Een Geschenk namelijk, dat geheel ons eigendom zal zijn en blijven tot in eeuwigheid!

3. De ontvanger

U zult zich nu afvragen wat dat toch voor mensen zijn, van wie gezegd moet worden dat ze het Geschenk weigeren.

Stel u eens voor dat er een arm bedelaar is, die niets of niemand in de wereld heeft en geen raad weet van de honger. Een rijke vorst of koning schenkt hem uit barmhartigheid een kasteel, en bovendien elk jaar een groot inkomen. Deze man stelt de bedelaar aan tot heer over het kasteel en zegt: ‘dit alles wil ik u voor niets geven’.

Als die bedelaar dan de rijke man de rug toekeert en zegt dat hij dat niet wil hebben, zou de hele wereld dan niet over deze bedelaar spreken en zeggen dat zij nog nooit zo’n dwaas mens hebben gezien? Dat moest toch geen mens, maar eerder een koe zijn geweest? En zó doet men nu in de wereld!

Nu echter wordt aan deze wereld hier geen kasteel of koninkrijk aangeboden, maar Gods Zoon Zelf. En God zegt en beveelt dat u, Zijn Geschenk alleen maar als uw eigendom hoeft aan te nemen. Maar degenen die het niet willen hebben en God de rug toekeren – dat zijn wijzelf – zullen het niet ontvangen.

Kijk nu eens wat een grote en ontzettende zonde en dwaasheid het ongeloof is en hoe onnatuurlijk het is, dat u zich op die manier tegen een geschenk verzet en het niet wilt hebben.

Wat komt hierin duidelijk naar voren hoe dom en dwaas de hele wereld is. Zij verheugt zich niet over zulke gaven. Het mankeert bij hen alleen daaraan, dat zij niet aangrijpen en nemen, wat hen wordt aangeboden. Als het geld of een nieuwe kleding betrof, zou u het wel met beide handen aangrijpen en vrolijk zijn. Maar omdat het Gods Zoon Zelf is, houdt iedereen zich alsof hij Hem niet nodig heeft.

Daarom is de ontvanger hier ook met naam en toenaam getekend, hij heet ‘*de wereld*’.

Dat is toch eigenlijk een afschuwelijke ontvanger. Vooral als u hem met het grote Geschenk gaat vergelijken.

Want waaraan heeft de wereld de liefde van dit Geschenk verdiend? Zij is toch immers de bruid van de duivel en Gods vijand, de grootste godslasteraarster die je bedenken kunt? Want ná de duivel heeft God geen grotere vijand dan de wereld. Maar ondanks dat staat hier: ‘God heeft *de wereld* alzo liefgehad, dat Hij Zijn enige Zoon gaf.’

Schrijf dit in uw hart. U hebt gehoord hoe goed God is en dat Hij Zijn Geschenk uit pure liefde geeft. Hoor en leer dan ook wat *de wereld* is, namelijk, één grote massa mensen die aan niets geloven, die God en Zijn Woord tot een leugenaar maken. Ja, die de Naam en het Woord van God lasteren, bespotten en vervolgen. Verder zijn het mensen die tegen hun vader en moeder ongehoorzaam zijn, moordenaars, echtbrekers, verraders, dieven en

misdadigers enzovoort. Wij zien en ondervinden dagelijks dat de wereld vol trouweloosheid en godslastering is. En toch: God schenkt uit louter liefde Zijn Zoon aan deze 'lieve bruid', aan dit 'lieftallige kind', dat wil zeggen: aan Zijn grootste vijand!

De waarde van de Gave is nog groter, als wij bedenken dat de Heere onze God Zich er niet aan stoort, dat wij zulke doortrapte boeven zijn. Integendeel, alle verkeerdheid, waardoor Zijn Naam beledigd wordt, waardoor u in allerlei ongehoorzaamheid tegen God leeft, neemt Hij in één ogenblik weg.

Want omdat de Gever zo groot en het Geschenk zo verheven is, had de slechtheid van de wereld Hem eigenlijk moeten weerhouden. Maar God overwint Zichzelf. Hij schuift alle zonden tegen de eerste en tweede Tafel op de achtergrond. Hij wil er niet van weten. Ja, juist omwille van deze zonde en van deze jammer en ellende, waar wij arme zondaren in zitten (en als God ons niet te hulp kwam, voor eeuwig moesten blijven en ondergaan), juist *dáárom* bewijst Hij ons deze grote liefde.

Moet u nu niet deze genadige God van uw kant van harte liefhebben, en alle goeds van Hem verwachten? Van Hem, die de zonden vergeeft, die Zich aan de wereld en al haar ontelbaar vele zonden niet wreekt?

Want als de zonden van ieder mens persoonlijk al niet te tellen zijn, hoe zou iemand de zonden van de hele wereld kunnen tellen? En toch staat hier dat God de wereld alles kwijtschelden en vergeven wil, want waar de liefde van God komt, daar moet ook vergeving van zonden zijn. Wij moeten dus ons hart openstellen en verder over deze liefde nadenken. God is zo zeer bewogen met de wereld die Zijn natuurlijke vijand is, dat Hij Zichzélf aan haar geeft, zodat u niets anders dan enkel genade en vriendelijkheid te verwachten en te hopen hebt. Het ga hoe het wil in dit tijdelijke leven, goed of slecht, u mag deze liefde aangrijpen en alle goeds van God verwachten, omwille van Christus.

Door zulke gedachten zal ons hart toch verheugd en verblijd worden. Alle christenen moeten met mij belijden, dat wij onder het pausdom in allerlei gruwelen en afgoderij geleefd hebben, dat wij ons met allerlei zonden bezoedeld hebben. Dit goddeloze leven nu heeft God niet gestraft naar dat wij verdiend hadden, maar Hij heeft het licht van Zijn liefde doen opgaan.

Hij heeft de Zoon Die Hij al eerder aan de wereld geschonken had, door het Evangelie weer opnieuw geopenbaard, zodat wij déze heerlijke prediking nu weer kunnen horen en begrijpen: God toorn niet tegen de wereld, maar betoont enkel liefde, want Hij schenkt Zijn Zoon.

Maar God ontfermde Zich over ons terwijl wij zo ondankbaar waren en deze vreugde helemaal niet bij onszelf ondervonden. Als wij er eens goed over nadachten en niet zo koud waren, zouden onze harten van vreugde opspringen. Wij zouden dan niet alleen Gode van harte dienen, maar om Hem ook graag alles willen lijden en daarbij nog lachen en vrolijk zijn, vanwege de Schat die wij van Hem ontvangen hebben.

Wij hebben het aan ons ongeloof te danken, dat deze vreugde wordt verhinderd en wij wél naar de vreugde van deze wereld verlangen, die toch niets betekent en die enkel verlies is.

We gaan naar ons vierde aandachtspunt: de bedoeling van dit Geschenk. Maar zingen eerst uit de Lofzang van Zacharias, daarvan het eerste vers

*Lof zij den God van Israël,
Den HEERE, die aan Zijn erfvolk dacht,
En, door Zijn liefderijk bestel,
Verlossing heeft teweeg gebracht;
Een hoorn des heils heeft opgerecht;
't Geen Davids huis was toegezegd,
Dat wil Hij ons nu schenken;
Gelijk Gods trouw, van 's aardrijks ochtendstond,
Door der profeten wijzen mond,
Zich hiertoe aan de vaderen verbond.*

Tot nu toe hebben wij kort gesproken over deze drie stukken: de Gever, het Geschenk zelf, de ontvanger

Over deze drie stukken kunnen wij niet genoeg naar waarde spreken. Nu volgt [als toepassing] het vierde punt: wat God met dit Geschenk bedoelt.

4. De bedoeling van het Geschenk

Hij geeft het Geschenk namelijk niet met het doel, opdat wij er slechts van eten en drinken, ons kleden en voeden zullen. Veel minder nog dat het ons tot dood of ongeluk zal strekken. Maar zoals wij ook over de Heilige Doop en het Heilig Avondmaal leren dat u het als heilzaam en nuttig moet beschouwen, zo is het hier ook.

De Gave van God moet daartoe dienen en is ook daartoe geschonken, opdat allen die in Hem geloven, niet verloren gaan, maar het eeuwige leven hebben.

Hier hoort u het, het is er niet om te doen om veel geld of goed of de gehele wereld te hebben, maar het is juist opdat wij daardoor *van zonde en dood bevrijd worden en niet verloren zullen gaan*. Dat is het wat de Zoon, Die ons uit liefde geschonken is, tot stand zal brengen: de duivel verslonden en de hel uitgeblust en dat wij door Christus van de eeuwige ellende, waarin wij vanwege de zonde verzonken zijn, verlost worden. Dat alles zal door deze Gave bewerkt worden.

Er is dus reden genoeg om vrijmoedig toe te gaan, omdat wij hier uit de mond van onze Heere Christus Zelf horen, dat Hij aan ons geschonken is, opdat de hel gesloten wordt en wij, in plaats van een bevreesd en bang hart, een gerust en vredig hart zullen hebben.

Ja, en deze woorden zeggen nog meer, namelijk (1) dat het eeuwige leven ons eigendom zal zijn en blijven en de dood niet meer wordt gezien. (2) Dat het niets dan vreugde is door dit heerlijk vertrouwen, dat wij een genadige God in de hemel hebben, een God die ons liefheeft en uit pure liefde Zijn Zoon geeft, opdat wij niet verloren gaan, maar het eeuwige leven hebben.

Dat zijn woorden die u onmogelijk in al hun diepte doorgronden kunt. Daarom moet een christen dagelijks bidden of God hem door Zijn Heilige Geest deze woorden diep in het hart wil schrijven en het hart in wederliefde wil ontsteken. Inderdaad, dan zullen wij ware

godgeleerden worden, mensen die naar waarheid over Christus spreken, die alle andere wind van leer veroordelen en voor dit geloof gewillig alles lijden en ondergaan wat God ons toeschikt.

Wij horen deze prediking wel met onze oren, maar nemen ze niet aan met het hart, daarom kan de prediking geen vrucht voortbrengen. Het blijft met ons morgen net als vandaag, en vandaag als gisteren. En dit is tot onze eeuwige schade en schande. De grote klacht van de verdoemden in de hel zal wezen, dat zij zulke vertroostende woorden geheel in de wind hebben geslagen.

Maar laten we nu verder zien wat *de manier is waarop* u dit Geschenk moet aannemen en hoe u deze kostbare en verheven Schat in uw hart moet bewaren. Dat wijst Christus aan met de woorden: ‘opdat allen die in Hem *geloven*, niet verloren gaan.’

Dan gaat het over het geloof, dat vanwege Christus alle genade en barmhartigheid van God verwacht. Het geloof is de *hand* die wij moeten ophouden en waarin wij deze Gave moeten ontvangen. Want zoals God uit liefde en barmhartigheid deze Schat geeft, nemen wij deze Schat aan. Wij kunnen hem alleen door het *geloof* aannemen.

Er is geen sprake van verdienen door in een klooster te gaan of dit of dat te *doen*.

Onze werken hebben niets van doen met deze Schat. Het gaat erom dat wij alleen door het geloof de hand ophouden. Zoals God door Zijn liefde de Gever wordt, zo kunnen wij alleen door het geloof in Christus de ontvangers te worden.

Dit betekent dat wij geloven, zoals we het horen. God is barmhartig en genadig en betoont Zijn barmhartigheid en liefde voor ons, doordat Hij Zijn eniggeboren Zoon mens laat worden. Hij legt al onze zonden op Hem. Lees maar wat Johannes zegt: *Zie het Lam van God, Dat de zonden der wereld wegneemt* (Johannes 1:29). Met deze Gave en zoveel liefde van God moeten wij ons hart tot rust brengen, dwars tegen de zonde en een kwaad geweten in, want God bewijst omwille van Christus geen toorn of ongenade tegen ons, maar louter liefde en genade.

Wie dit *gelooft*, wordt zeker zalig. Want dit Geschenk is immers zo groot dat het dood, zonde en alle ongeluk wegneemt, zoals een druppeltje water verdwijnt als je het in een grote vuuroven laat vallen. Zo spoedig als de zondaar Christus aanraakt, en Christus door het geloof aangegrepen wordt, zijn de zonden weg en verdwenen, zoals een strohalmpje in een groot vuur verbrandt of een zandkorreltje verdwijnt in de diepte van de zee. *Zo lief heeft God de wereld gehad*, dat zijn levende woorden die in goud geschreven staan.

O God, geef toch dat wij ze ook echt met ons hart verstaan mogen!

Want wie ze gehoord heeft, die zal door geen duivel, zonde of dood meer verschrikt worden, maar met een vast vertrouwen zeggen: ‘Ik ben onbevreesd, want ik heb de Zoon van God, die God mij uit liefde geschonken heeft. Dat moet waar zijn, want het staat in Gods Woord, in het heilig Evangelie. Uw Woord, o Heere, en Uw Zoon Jezus zullen mij niet bedriegen. Hierop wil ik steunen en vertrouwen. O God, als mijn geloof zwak is, geef mij genade, dat ik Uw Woord vaster geloven mag, want anders kan ik met dit grote Geschenk en deze grote Liefde niets doen.’

Hij zegt ‘*die in Hem geloven*’, en niet: ‘die dit of dat werk ondernemen en daardoor zichzelf met God verzoenen willen.’ Alleen het *geloof* kan en moet deze Schat aangrijpen. Onze tegenstanders mogen tegen deze leer hun stem verheffen zoveel zij willen, het blijft toch staan: *Die in Hem geloven, zullen niet verloren gaan maar het eeuwige leven hebben.*

Daar moet het bij blijven, als u het tenminste de Heere Christus in Zijn Woord niet wilt verbeteren.

Ja, zegt u, als ik net als Petrus, Paulus of als de maagd Maria was, zou ik mij wel kunnen troosten met dit Geschenk, want die zijn heilig en dat Geschenk is ongetwijfeld voor hen bedoeld. Maar hoe kom *ik*, arm zondaar, tot de zekerheid dat ook *ik* er mee bedoeld ben? Ik heb God immers op zoveel manieren vertoornd en Hem zo dikwijls beledigd?

Zulke gedachten blijven niet uit, als het hart onder de verkondiging van dit Woord zichzelf eens goed beschouwt en aan zijn misdaden denkt. Maar dan moet u op uw hoede zijn, dat u niet buiten Gods Woord om gaat en te veel aan zulke gedachten toegeeft. Dan moet u zich snel weer *tot het Woord* wenden en daarnaar oordelen, want zulke gedachten zijn niets anders dan het echte ongeloof, dat ons van zo’n Geschenk en zo’n troostvolle prediking wil aftrekken.

Ongeloof kunt u nergens anders mee afweren dan met het Woord van God.

Onze Heere Christus Zelf leert ons, dat wij werkelijk geen reden hebben om aan dat Woord te twifelen. Hij zegt immers dat Zijn Vader in de hemel, Die de waarachtige en eeuwige God is, *de wereld also heeft liefgehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft.*

Nu moet u met alle mensen toch erkennen dat de wereld niet Petrus, Paulus of Maria heet, maar dat de wereld heet: *het gehele menselijke geslacht als één geheel.*

Gelooft u dat u een mens bent? Als u dit niet kunt geloven of weten, grijp u uzelf dan eens bij de oren of bij de neus, of u niet evengoed mens bent als ieder ander. Waarom wilt u uzelf dan uitsluiten buiten het woordje ‘wereld’, terwijl Christus met duidelijke woorden zegt dat God Zijn Zoon niet alleen aan de heilige maagd Maria of aan Petrus of Paulus gegeven heeft, maar dat Hij Hem aan de wereld gegeven heeft, opdat allen die de naam van ‘mensenkinderen’ dragen, Hem zullen aannemen?

Wanneer ik Hem niet wil aannemen alsof Hij mij niet toebehoort en u wilt Hem ook niet aannemen, dan volgt daaruit dat deze woorden van Christus niet waar moeten zijn, want Hij zegt dat Hij aan de wereld gegeven is. Daarom moet u uit deze woorden besluiten dat dit Geschenk *u* even goed gegeven is als Petrus of Paulus, omdat u net zo goed mens en een stuk der wereld bent als zij. Maak God in Zijn Woord toch niet tot een leugenaar door de gedachte: ‘wie weet, zou ik ook wel onder degenen zijn, aan wie deze Zoon geschonken en het eeuwige leven beloofd is?’

Dat noem ik de Heere onze God tot een leugenaar maken. Wanneer u dus zulke gedachten te binnen schieten en het lijkt alsof de duivel voor u staat, vlucht dan naar het Kruis, opdat zulke gedachten u niet misleiden. En zeg: ‘wat gaat het mij aan, dat ik geen Petrus of Paulus ben?’

Als God deze Schat alleen had willen geven aan hen die het waardig waren, had Hij deze aan de engelen, aan de zon of de maan moeten geven. Dat zijn reine en onbevleete schepselen, die steeds naar Gods ordening en wil wandelen en zich bewegen.

Maar hier staat dat Hij deze Schat aan de *wereld* gegeven heeft. In het voorgaande hebben wij aangetoond dat die het waardig is, alleen omdat God het zegt. Daarom, al ben ik geen Petrus of Paulus, ik wil me toch niet van dit geschenk laten uitsluiten. Ik wil er evenveel voordeel van hebben als David en alle apostelen. Want wat is David geweest? Heeft hij dan niet verschrikkelijk en vreselijk gezondigd? Hoe zijn de apostelen geweest? Waren ze niet allemaal zondaren? Zijn zij het wèl waardig geweest?

Daarom moet niemand mijn preek opvatten als: *ik* ben een zondaar, *ik* ben niet even vroom en heilig als Petrus, daarom mag *ik* dit Geschenk niet aannemen en er mij mee troosten. Nee. Nee! Doe dat toch in geen geval. Maar zeg: 'ik kan zijn wat ik wil, maar mijn God tot een leugenaar maken, mag ik niet, want ik behoor óók bij de wereld. Daarom, als ik zo'n Geschenk niet zou willen aannemen, zou ik naast alle andere zonden ook nog deze begaan, dat ik God tot een leugenaar maak.'

Ja, zegt u, als Hij het alleen aan mij beloofd had, zou ik het wel kunnen geloven. Dan kon ik er zeker van zijn, dat het voor mij bedoeld was. Neen lieve mensen! Hij zegt in het algemeen dat deze Zoon en het eeuwige leven aan de gehele wereld beloofd en geschonken is, opdat *niemand* buitengesloten zou zijn.

Wie *zichzelf* echter buitensluit, zal dat dan ook *zelf* moeten verantwoorden. De Heere zegt niet: '*Ik* zal hen oordelen'. Maar: '*hun eigen mond* zal hen oordelen, omdat zij door hun ongelooft, tegen het duidelijke Woord van God in, dit Geschenk hebben verworpen.' (...)

Zie, dat is de rijke inhoud van deze heerlijke tekst in het kort en zo eenvoudig mogelijk verklaard. Wij kunnen de waarde ervan nooit hoog genoeg schatten. Dit is immers de grondslag van de leer waarmee wij moeten sterven en zalig worden, een leer waarin Christus ons zo zuiver en liefelijk mogelijk wordt voorgesteld, namelijk dat Hij ons eigendom is, door de Vader uit louter liefde geschonken. Dat is een liefde die Hij als een genadig God voor deze de boze en ondankbare wereld heeft. Zo leert u wat een Schat en troost wij als christenen hebben, wat de wereld is, wie God is, en hoe wij alléén door het geloof tot die genade komen. Christus zegt: *opdat allen die in Hem geloven, niet verloren gaan maar het eeuwige leven hebben.*

De prediking van de goede werken, die door de Heilige Geest op zo'n geloof volgen, hoort thuis op een *andere* plaats. Hier gaat het alleen over wat wij van God ontvangen, en hoe wij dat moeten ontvangen.

Wat een christen echter moet doen om een gewillig kind van God te worden en dankbaar te zijn voor zulke grote gaven (als het eeuwige leven en de liefde van God), daarover spreekt Christus hier niet.

Daarom willen wij het ook laten bij dit ene stuk, dat wij *alleen uit genade zalig worden en die genade alleen door het geloof kunnen ontvangen, zonder ook maar iets van ons of onze verdienste.*

Alles wat voor het eeuwige leven en voor vergeving van zonden nodig is, ligt geheel en alleen in de liefde en barmhartigheid Gods opgesloten!

God moge ons Zijn genade geven, opdat wij ook zo zullen geloven. Verder, dat wij daarvoor met vreugde alles lijden, sterven en eeuwig zalig worden.

Daartoe helpe ons onze Heere God door Zijn Zoon, onze Heere Jezus Christus!

Amen.

Slotzang Psalm 118:13:

Gezegend zij de grote Koning,

Die tot ons komt in 's HEEREN naam!

Wij zegenen u uit 's HEEREN woning;

Wij zegenen u al te zaâm.

De HEER is God, door Wien w' aanschouwen

Het vrolijk licht, na bang gevaar;

Bindt d' offerdieren dan met touwen

Tot aan de hoornen van 't altaar.

